

Zomrel prof. MUDr. Štefan Straka, DrSc.

10. 10. 2020 nás zastihla smutná správa o úmrtí prof. MUDr. Štefana Straku, DrSc., významného epidemiológa, vysokoškolského pedagóga, dlhoročného člena redakčnej rady časopisu Epidemiologie, mikrobiologie a imunologie, ale predovšetkým láskavého a vzácneho človeka.

Profesor Straka sa narodil sa 18. mája 1932 v Malackách. Študoval na osemročnom františkánskom gymnáziu vo svojom rodnom meste. V roku 1956 promoval na Lekárskej fakulte hygienickej Karlovej Univerzity v Prahe. Začal pracovať na Povereníctve zdravotníctva v Bratislave pod vedením profesora MUDr. Juraja Červenku. V roku 1958 ukončil atestáciu prvého stupňa z hygieny a epidemiológie. V roku 1959 nastúpil na Katedru epidemiológie Inštitútu pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov v Bratislave. V roku 1966 začal pracovať na Lekárskej fakulte v Martine, Univerzity Komenského v Bratislave ako odborný asistent na Ústav epidemiológie. V roku 1969 obhájil vedeckú hodnosť kandidáta vied (CSc.). V roku 1975 bol menovaný za docenta pre odbor epidemiológie na Lekárskej fakulte v Martine Univerzity Komenského v Bratislave a stal sa vedúcim Ústavu epidemiológie. V tejto funkcii pracoval až do roku 2003. Medzitým, v roku 1991, získal vedeckú hodnosť doktora lekárskych vied a v nasledujúcom roku bol menovaný za profesora v odbore epidemiológia.

Počas svojho profesionálneho pôsobenia uskutočnil viacero zahraničných pobytov a pracoval pre Svetovú zdravotnícku organizáciu na viacerých medzinárodných projektoch. Prvý z nich uskutočnil v roku 1969 v Jemenskej arabskej republike. Najväčší význam však mala jeho práca v rámci Programu globálnej eradikácie varioly v rokoch 1975–1977. V rámci neho pôsobil v Indii a Somálsku pri likvidácii posledných ohnísk tejto choroby.

Napriek svojmu medzinárodnému uznaniu a mnohým významným oceneniam sa pán profesor Straka nikdy nepovyšoval nad ostatných a bol ku každému priateľský a ústretový. Obzvlášť rád pracoval s mladými ľuďmi. Jeho prednášky a cvičenia z epidemiológie sa stali nezabudnuteľnými pre viaceré generácie študentov. Okrem toho, svoje skúsenosti zúročil aj pri novovznikajúcom univerzitnom vzdelávaní ošetrovateľstva na Jesseniovej lekárskej fakulte Univerzity Komenského (JLF UK) v Martine a významnou mierou ho podporoval. Vychoval viacerých doktorandov, z ktorých sa stali významní odborníci vo svojich oblastiach (prof. H. Hudečková, prof. T. Baška, doc. R. Maďar, doc. A. Hanzlíková, doc. M. Bašková, doc. M. Tomagová). Mal prirodzenú noblesu a nadhľad nad malichernosťami. Avšak, neváhal poukázať na ne-

správne veci a keď bolo treba, povedať pravdu, hoci znela aj nepríjemne. V revolučnom novembri v roku 1989 sa ako jeden z prvých pedagógov postavil na stranu študentov v čase, keď ešte nebolo zdaleka vyhraté a takýto postoj mohol znamenať tvrdý postih. V rokoch 1989–1997 bol prodekanom JLF UK v Martine a vďaka svojim bohatým skúsenostiam a medzinárodnému rozhľadu sa podieľal na jej formovaní v nových podmienkach rodiacej sa demokracie. Rozhodujúcou mierou sa pričínil o viaceré dôležité projekty siahajúce až do súčasnosti. Od roku 2014, po odchode do dôchodku, bol emeritným profesorom na JL FUK v Martine. Svoje voľné chvíle najradšej vyplňal prácou s drevom a vďaka umeleckému citu nám prostredníctvom „dendroartu“ pomáhal odhaľovať skrytú krásu jeho štruktúry. Veľmi rád pri rôznych príležitostiach obdarúval priateľov a známych svojimi jedinečnými výrobkami z dreva s vypáleným osobným venovaním. Vážený pán profesor, ďakujeme Vám za všetko, čo ste urobili a pre nás zanechali. My, čo sme mali tú česť Vás poznať a učiť sa od Vás, sme hrdí, že môžeme odovzdať Vaše myšlienky aj pre ďalšie generácie.

Vážený pán profesor, odpočívajte v pokoji!

prof. MUDr. Tibor Baška, PhD.